

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Avlsværdital for klovsundhed

Jørn Pedersen

Jan-Åke Eriksson

Kjell Johansson

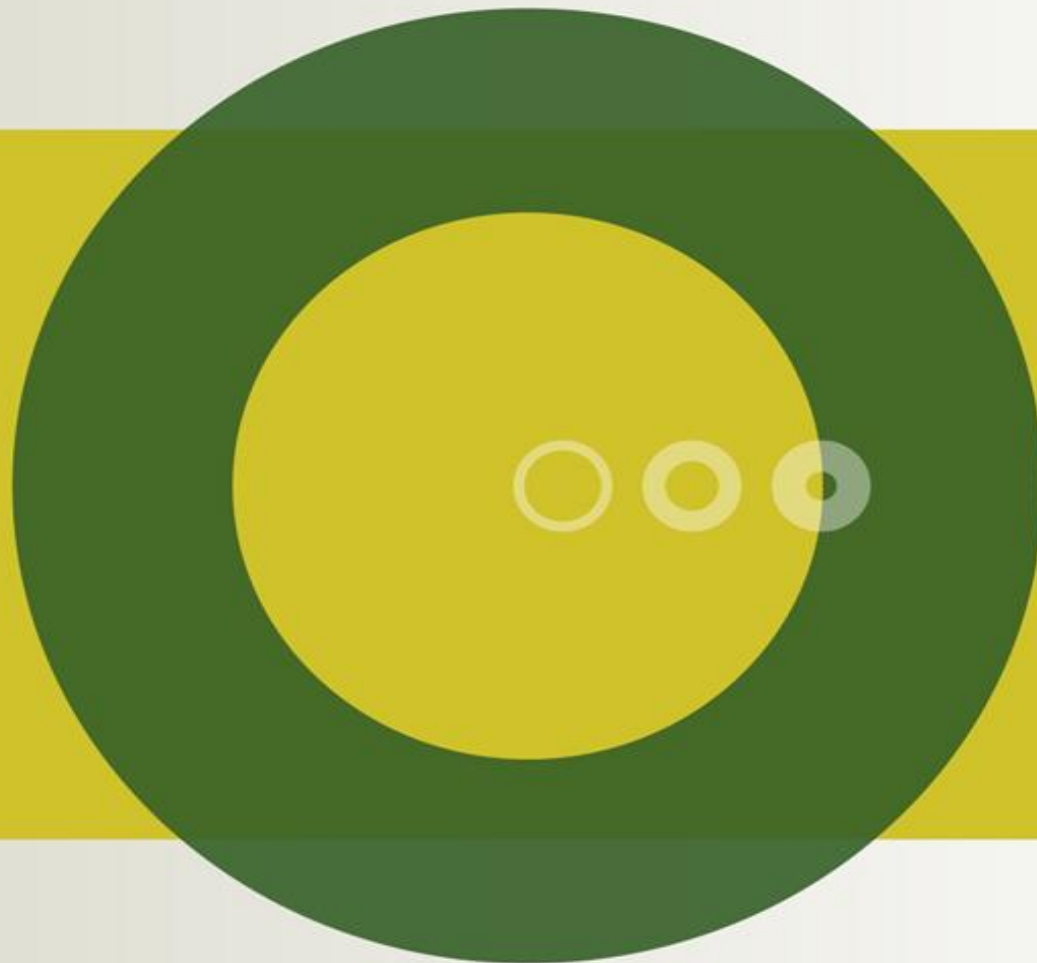
Jukka Pösö

Morten Kargo Sørensen

Ulrik Sander Nielsen

Gert Pedersen Aamand

Anders Fogh

Overview

- **Generelt om klovsundhed – registreringer**
- **Definition af egenskaber**
- **Beregning af avlsværdital, model, arvelighed, genetiske korrelationer**
- **Økonomisk værdi: Vægtforhold, vægt i NTM**
- **Resultater og sammenhæng med andre egenskaber**

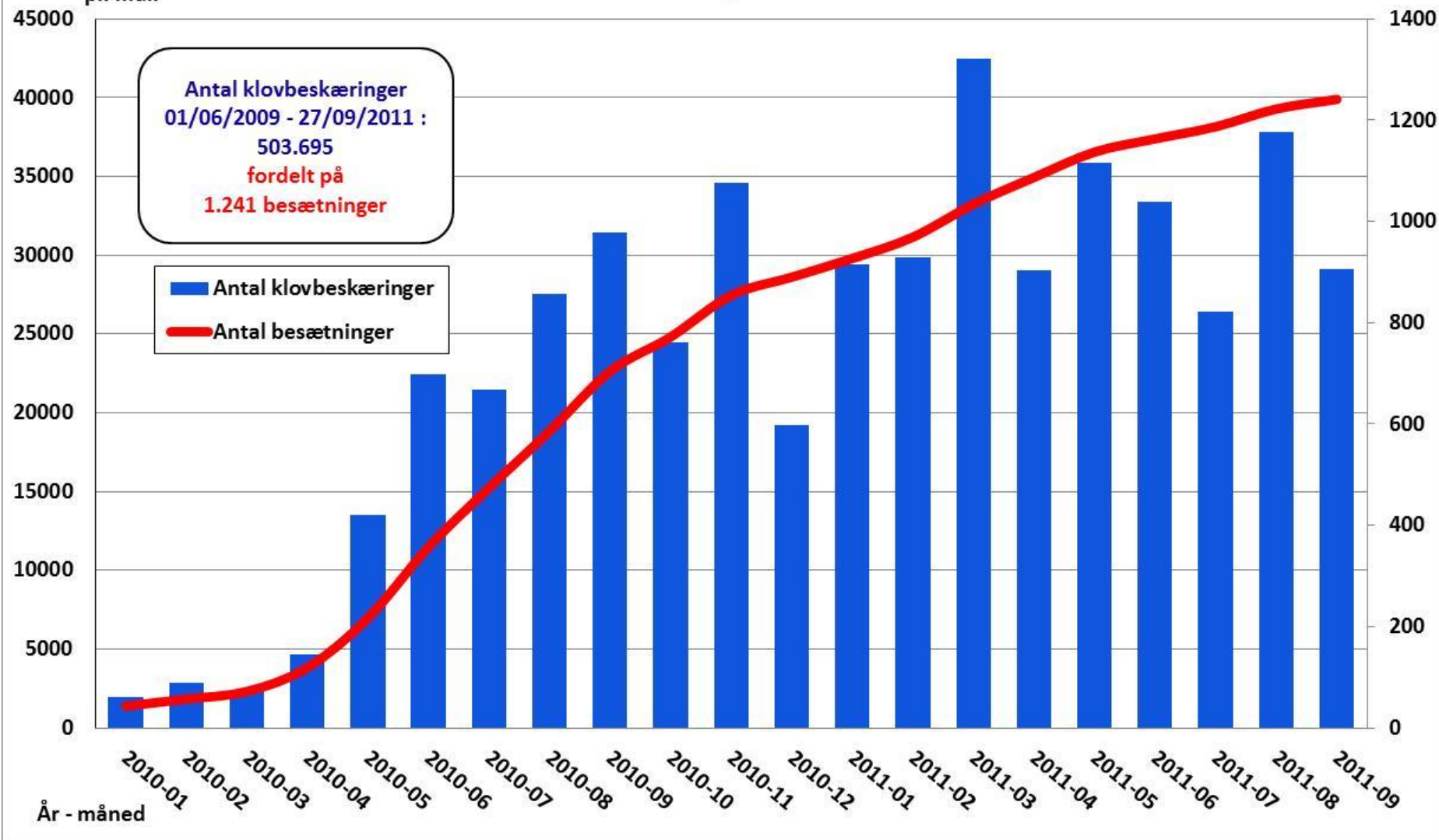
Avlsværdital for klov sundhed

- Svensk indeks taget i brug 2008 (2006)
- Dansk registrering påbegyndt 2010
- NAV-udviklingsarbejde 2010-11
- Avlsværdier publiceret - **maj 2011**
- Inkluderet i NTM - **august 2011**

Indberetning fra besætninger med min. 10 dyr beskåret pr. dag 2010 og 2011

Antal klovbeskæringer
pr. mdr.

Antal besætninger
- opsummeret

Antal registreringer der indgår i beregning af indeks for klovsundhed

	Danmark	Finland	Sverige
Antal	246,957	103,534*	725,257

* Nogle manglende finske data kommer med i næste beregning

Definition af egenskaber

Infektioner

- DE: Digital dermatitis + spaltebetændelse
- HH: Balleråd
- SP: Nydannelse + Digital vorte

Hornrelaterede

- CSC: Proptrækker klov
- SH: Såleblødning
- SU: Sålesår
- WLS: Hul væg + dobbeltsål

Definition af egenskaber

Nu:

- **Små forskelle i definition af egenskaber**
- **Fuldstændig harmonisering er aftalt (arbejdsgruppe)**

Fremtid:

- **Samme registreringsprogram i alle NAV-lande er vedtaget**
- **Måske registreringssystem i alle NAV-lande**

Procent registrerede tilfælde pr laktation

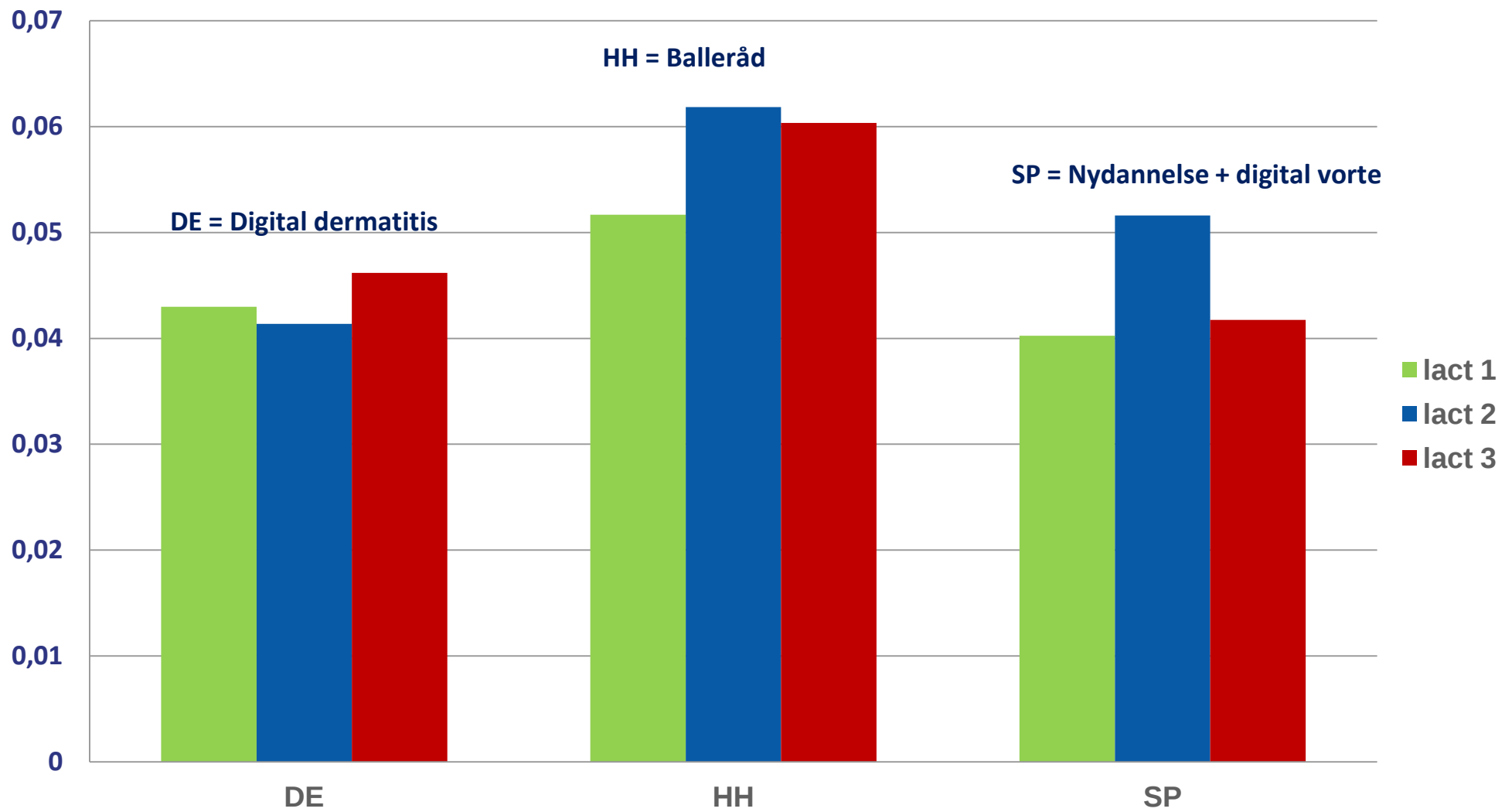
Antal køer	Holstein			RDC			Jersey		
	296,904			179,240			22,057		
Laktation	1	2	3	1	2	3	1	2	3
DE: dermatitis	19	20	19	11	11	11	14	12	10
HH: Balleråd	18	23	28	20	24	28	7	8	14
SP: Nydannelse mv	3	6	8	2	5	6	1	1	1
SH: Såleblødning	24	21	26	24	17	20	8	6	8
SU: Sålesår	5	6	9	4	3	4	5	5	7
CSC: Proptrækkerkl.	1	2	2	3	4	4	0	1	1
WLS: Hul væg, dobbelt	5	7	10	4	4	7	3	4	7

Beregningsmodel

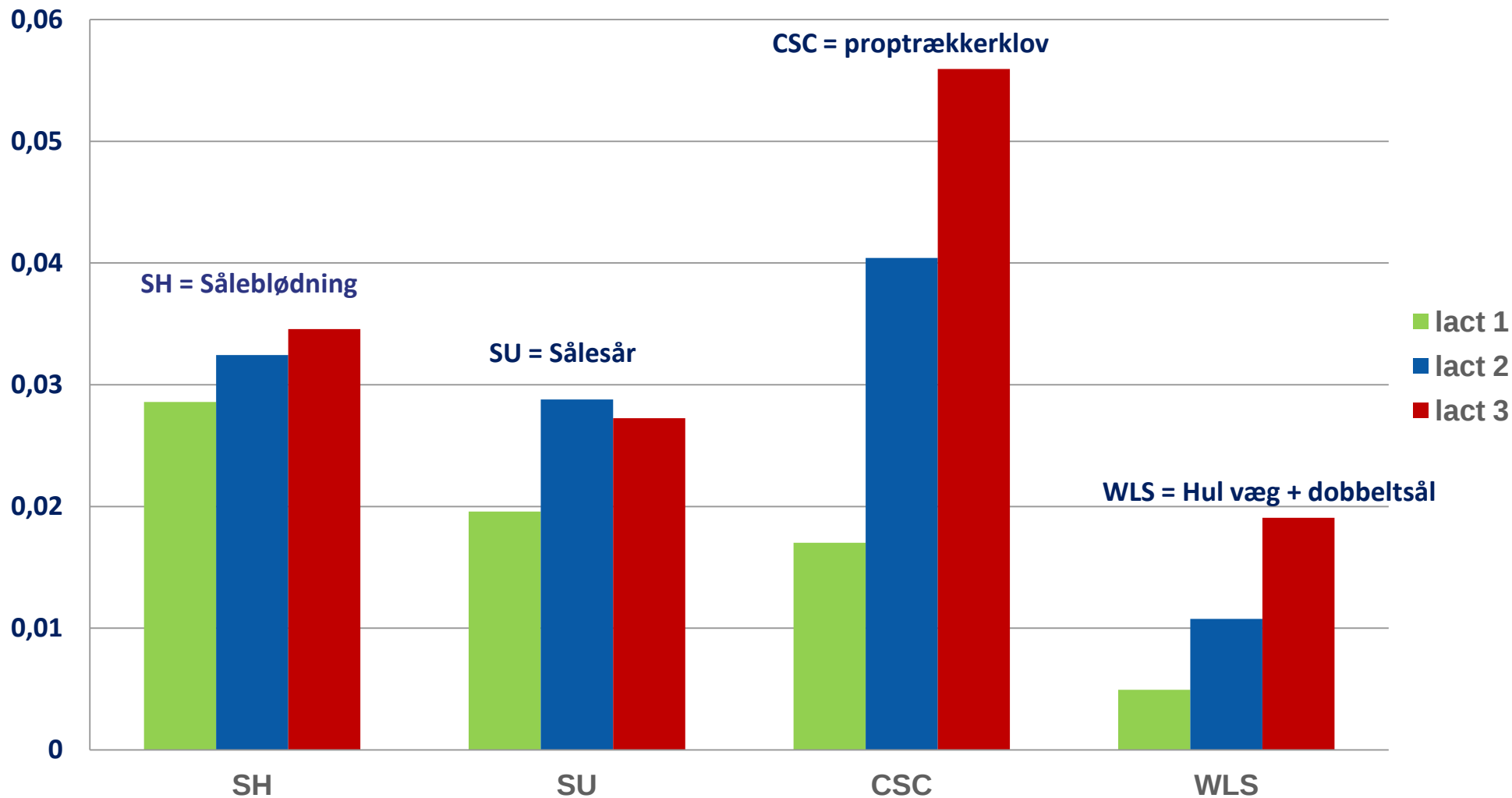
AM med $7 \times 3 = 21$ egenskaber:

- 7 egenskaber pr. laktation**
- 3 laktationer**

- Maksimalt 3 beskæringer pr laktation**
- Kun beskæringer inden for de første 430 dage efter kælvning**

Heritabilitet for infektionssygdomme 4-6%

Heritabilitet for hornrelaterede sygdomme 2-6%

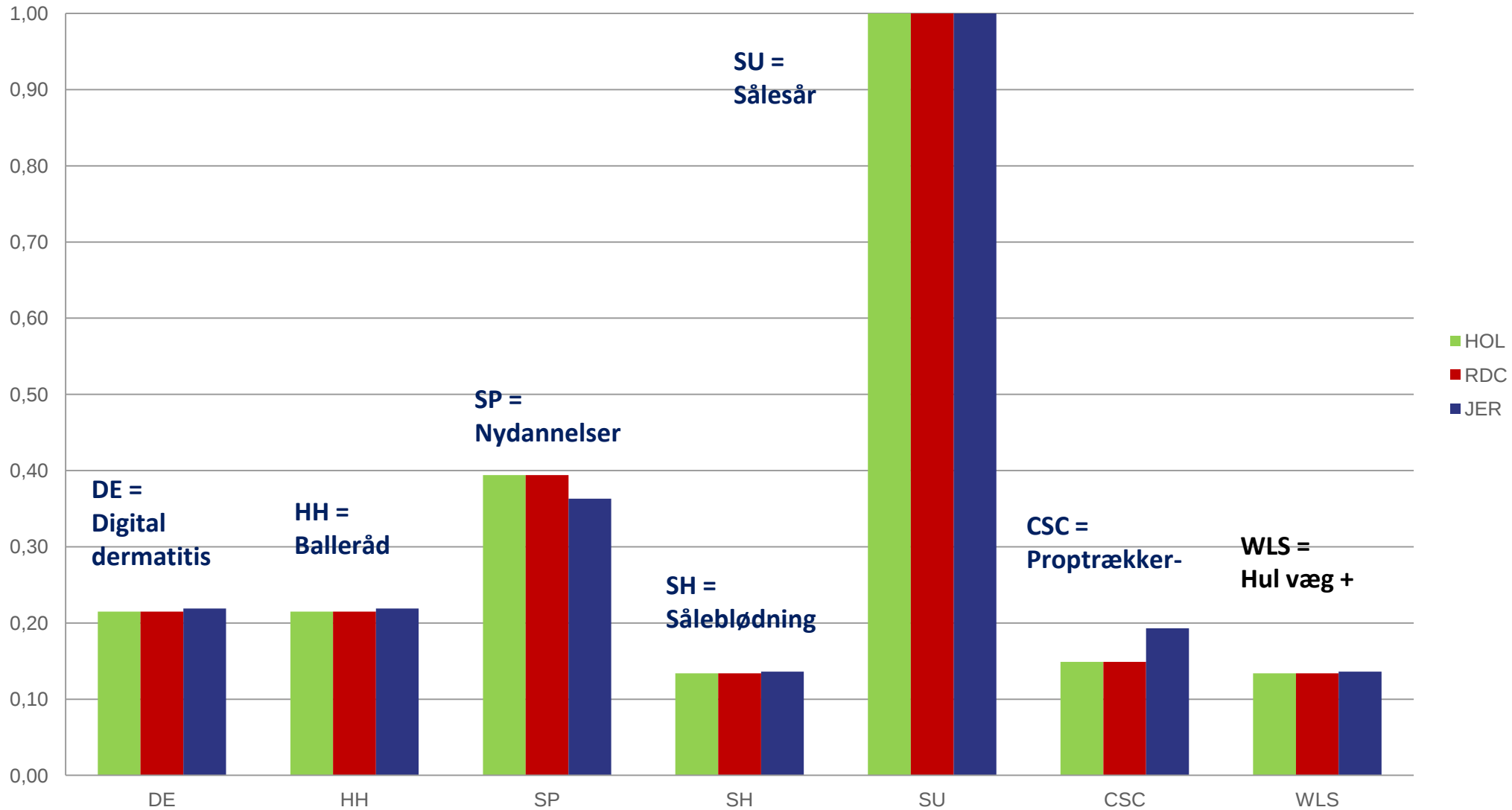
Genetiske korrelationer

Mellem	Størrelse
Infektions-sygd. (DE, HH, SP)	0.3 - 0.9
Horn-sygd. (SH, SU, CSC, WLS)	0.2 - 0.9

Mellem	Størrelse
Infektions- og horn-sygdomme	-0.2 - +0.3

Mellem	Størrelse
Samme egenskab i forskellige laktationer	0.79 - 0.99

Relative økonomiske vægte

Økonomiske værdi

Hvilke omkostninger er **IKKE** inkluderet ?

- Basis omkostninger ved klovbeskæring
- Dyrlægebehandling *(De er allerede talt med i øvrige sygdomme)*
- Virkning på andre sygdomme *(er talt med i øvrige sygdomme)*
- Permanent produktionstab *(inkluderet i ydelsesindekset)*
- Virkning på frugtbarhed *(inkluderet frugtbarhedsindekset)*
- Virkning på holdbarhed *(inkluderet i holdbarhed)*

Økonomisk værdi

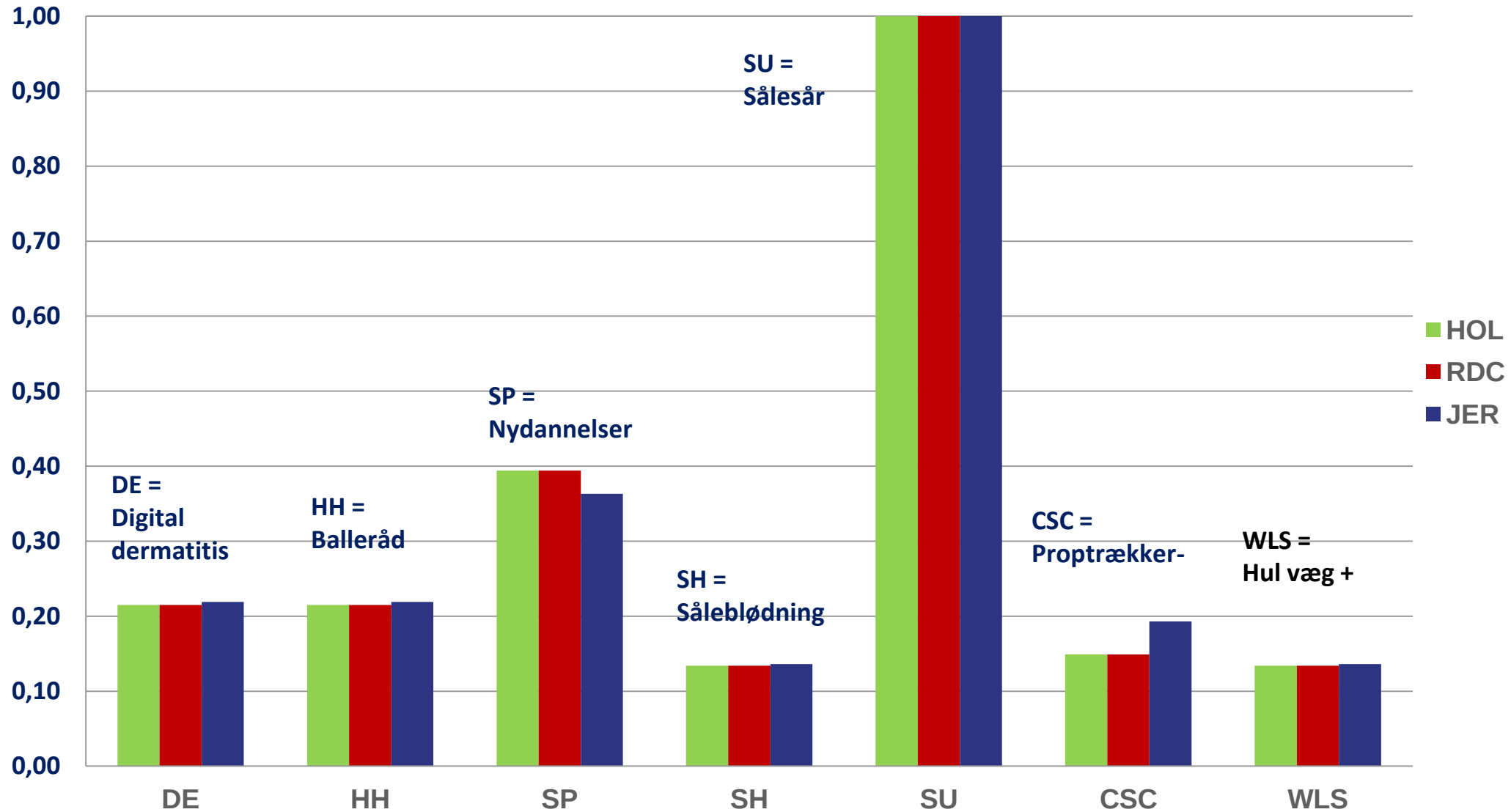
Hvilke omkostninger **ER** inkluderet ?

- **Klovbeskæringsomkostninger:**
  - Ekstra omkostninger (tid) ved beskæringen
  - Ekstra besøg (især Sålesål)
- **Besætningsejer/personale**
  - Ekstra arbejde (behandling, separering)
- **Medicin, forbindinger o.l.**

Basale økonomiske forudsætninger

	Mildt tilfælde			Svært tilfælde		
	Ekstra arb., besætning, Minutter	Ekstra arb., Klov- beskærer, Minutter	Øvrige omk., €	Ekstra arb., besætning, Minutter	Ekstra arb., Klov beskærer, Minutter	Øvrige omk., Ekstra besøg €
SU	30	5	0	270	5	80
SH	15	2.5	0	30	5	0
HH	15	2.5	5	30	5	10
DE	15	2.5	5	30	5	10
				Kun én sværhedgrad		
SP				30	5	10
WLS				15	2.5	0
CSC				0	5	0

Relative økonomiske vægte (en gang til)

Korrelationer mellem avlsværdital for de enkelt klovegenskaber og det totale klovindeks

Egenskab	RDC	Holstein	Jersey
Digital dermatitis	0.63	0.50	0.62
Balleråd	0.76	0.62	0.77
Nydannelser	0.58	0.41	0.56
Såleblødning	0.66	0.83	0.74
Sålesår	0.79	0.90	0.84
proptrækker	0.34	0.57	0.68
Hul væg mv	0.53	0.78	0.66

Konklusion af økonomiske begninger

Vægt i forhold til ydelse:

- HOL: 0.10
- RDC: 0.05
- JER : 0.06

Økonomisk værdi af klovindeks

- HOL: 0.768 € (5.76 DDK, 7.14 SEK) – *ydelse: 7.71 €*
- RDC: 0.422 € (3.16 DDK, 3.92 SEK) – *ydelse: 8.33 €*
- JER: 0.352 € (2.64 DDK, 3.27 SEK) – *ydelse: 6.00 €*

Endelig vægt i NTM

	RDC	HOL	JER	RHOL
Ydelse	0.92	0.75	0.87	0.75
Tilvækst	0.00	0.06	0.00	0.11
Frugtbarhed	0.26	0.31	0.26	0.23
Fødselsindeks	0.14	0.15	0.06	0.17
Kælvningsindeks	0.12	0.17	0.06	0.17
Yversundhed	0.32	0.35	0.49	0.35
Øvrig sundhed	0.12	0.11 (0.12)	0.04	0.12
Krop	0.00	0.00	0.00	0.00
Lemmer	0.09	0.12 (0.15)	0.04 (0.05)	0.15
Malkeorganger	0.32	0.18	0.15	0.24
Malketid	0.06	0.08	0.10	0.08
Temperament	0.03	0.03	0.03	0.03
Holdbarhed	0.08	0.11	0.12	0.11
Klovindeks	0.05	0.08	0.05	0.10

Publiceringsregler

En tyr får klovindeks når sikkerheden er ≥ 40

Tyre født i 2005-06

- Næsten alle danske og svenske tyre får klovindeks**
- 80% af de finske tyre får klovindeks**

Eksempel: 2 tyre

Klovindeks – og de fænotypiske resultater

	V Exces	Var Elvis	Forskel
Døtre	10,516	4,669	
Klovindeks	119	98	21
Digital dermatitis	0.32	0.31	0.01
Balleråd	0.16	0.22	-0.06
Nydannelser	0.05	0.10	-0.06
Såleblødning	0.18	0.24	-0.06
Sålesår	0.08	0.10	-0.02
Proptrækkerklov	0.00	0.01	-0.01
Hul væg + dobbeltsål	0.10	0.10	-0.01

HOL: Korrelationer mellem NTM og

delindekser

Herunder klovindeks

	Før	Nu
Ydelse	0.61	0.61
Tilvækst	0.09	0.10
Frugtbarhed	0.44	0.43
Fødselsindeks	0.31	0.30
Kælvningsindeks	0.35	0.34
Yversundhed	0.45	0.45
Øvrig sundhed	0.49	0.49
Krop	-0.04	-0.04
Lemmer	0.15	0.13
Malkeorganger	0.34	0.33
Malketid	0.11	0.12
Temperament	0.00	0.00
Holdbarhed	0.71	0.71
Klovindeks		0.17

RDC: Korrelationer mellem NTM og delindekser

Herunder klovindeks

	Før	Nu
Ydelse	0.68	0.67
Tilvækst	0.06	0.05
Frugtbarhed	0.16	0.17
Fødselsindeks	0.20	0.20
Kælvningsindeks	0.22	0.21
Yversundhed	0.30	0.30
Øvrig sundhed	0.24	0.26
Krop	0.06	0.06
Lemmer	0.17	0.18
Malkeorganger	0.32	0.33
Malketid	0.21	0.21
Temperament	0.20	0.21
Holdbarhed	0.60	0.61
Klovindeks		0.13

Jersey: Korrelationer mellem NTM og delindekser

Herunder klovindeks

	Før	Nu
Ydelse	0.75	0.75
Tilvækst	-0.05	-0.05
Frugtbarhed	0.22	0.23
Fødselsindeks	-0.02	0.02
Kælvningsindeks	0.08	0.09
Yversundhed	0.43	0.40
Øvrig sundhed	0.30	0.31
Krop	0.03	0.03
Lemmer	0.25	0.25
Malkeorganger	0.25	0.24
Malketid	0.10	0.11
Temperament	0.22	0.19
Holdbarhed	0.60	0.62
Klovindeks		0.10

Korrelationer mellem klovindekset og nogle andre NTM egenskaber

	HOL	RDC
○ Holdbarhed	0.25	0.20
○ Øvrige sygd.	0.15	0.15
○ <i>Lemmesygdomme og klovdiagnoser</i>		
○ <i>Stofskiftesygdomme og hornrelaterede klovdiagnoser</i>		
○ Yversundhed	0.15	0.10
○ Lemmer og klove	0.05	0.15
○ <i>Hasevinkel set fra siden: Ret vinkel er bedst</i>		

Opsummering

- **Klovindekset har positive korrelationer med NTM**
- **Sammenhængen er positive for alle sundhedsegenskaber**

Fremtid

- Flere registrering (og fuldstændig harmonisering)**
- Avlsværdivurdering:**
- Genomisk test: Undersøgelse af muligheder**

Anerkendelse

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.